

Zbierkovým predmetom mesiaca august 2024 sú vreckové hodinky zn. ZENITH.

Vreckové hodinky, ktoré sme vybrali z nášho fondu histórie, sa datujú do prvej tretiny 20. storočia a už vtedy neboli lacnou záležitosťou. Do vlastivedného múzea sa dostali v roku 2002. Sú dvojplášťové, vyrobené z kovu a majú smaltovaný číselník. Stále sa nachádzajú vo veľmi zachovalom stave. Absentuje len módny *šatlen* (ozdobná, článková retiazka, zväčša ukončená karabínkou), ktorý slúžil na uchytenie hodiniek (prevencia pred krádežou). Navyše sa módne vynímal na pánskych oblekoch (ale aj dámskych róbach a šatách) ako vkusný šperk.

Hodinárska firma *ZENITH* bola už krátko po svojom vzniku jednotkou na trhu. Dejiny výroby sa začali písať v roku 1865, keď dvadsaťdvaročný *Georges Favre-Jacot* (1843 – 1917) založil vo švajčiarskej oblasti *Le Locle* manufaktúrnú dielňu. Najprv sa sústredil na zlúčenie výroby kompletných hodiniek pod jednu strechu. Hodinári poväčšine pracovali vo svojich malých remeselníckych dielničkách, roztrúsených po hornatom Švajčiarsku, a preto bola organizácia či logistika práce pre hodinárske firmy náročná. Manufaktúrna výroba mala mnoho výhod nielen pre majiteľa manufaktúry, ale aj pre samotného zákazníka. Odrazilo sa to aj na ich cene, ktorá bola pre zákazníka dostupnejšia a kvalita menej kolísala. Postupne sa začala produkcia automatizovať, a keďže bol *Favre-Jacot* priekopníkom pokroku, vo svojich fabrikách začal zavádzať nové stroje. Preto si výroba švajčiarskych hodín a hodiniek rýchlo získala vo svete famóznú reputáciu.

Názov *ZENITH* prijala firma za svoj v roku 1911. Toto pomenovanie v sebe nesie kus symboliky. Zenit, teda najvyšší bod, ktorý je vesmírne teleso schopné dosiahnuť z pohľadu pozemského pozorovateľa, má poukazovať na neustálu snahu hodinárskej manufaktúry o pokrok a zdokonaľovanie sa. Firma funguje dodnes. V jej produktoch sa snúbi dedičstvo zakladateľa prezentované retrospektívnymi modelmi s modernými technológiami. Toto spojenie dokonale funguje. Ak sa nabudúce budete zamýšľať nad výrazom „*presný ako švajčiarske hodinky*,“ spomeňte si na dvadsaťdvaročného mladíka menom *Georges Favre-Jacot*, ktorý sa nebál uchopiť príležitosť do rúk a svojou húževnatosťou, pracovitosťou, zmyslom pre estetiku a pokrok vybudoval hodinárske impérium, ktoré je dodnes uznávané po celom širom svete.

Text: Mgr. D. Kukučová

Grafika: Mgr. J. Chudovská